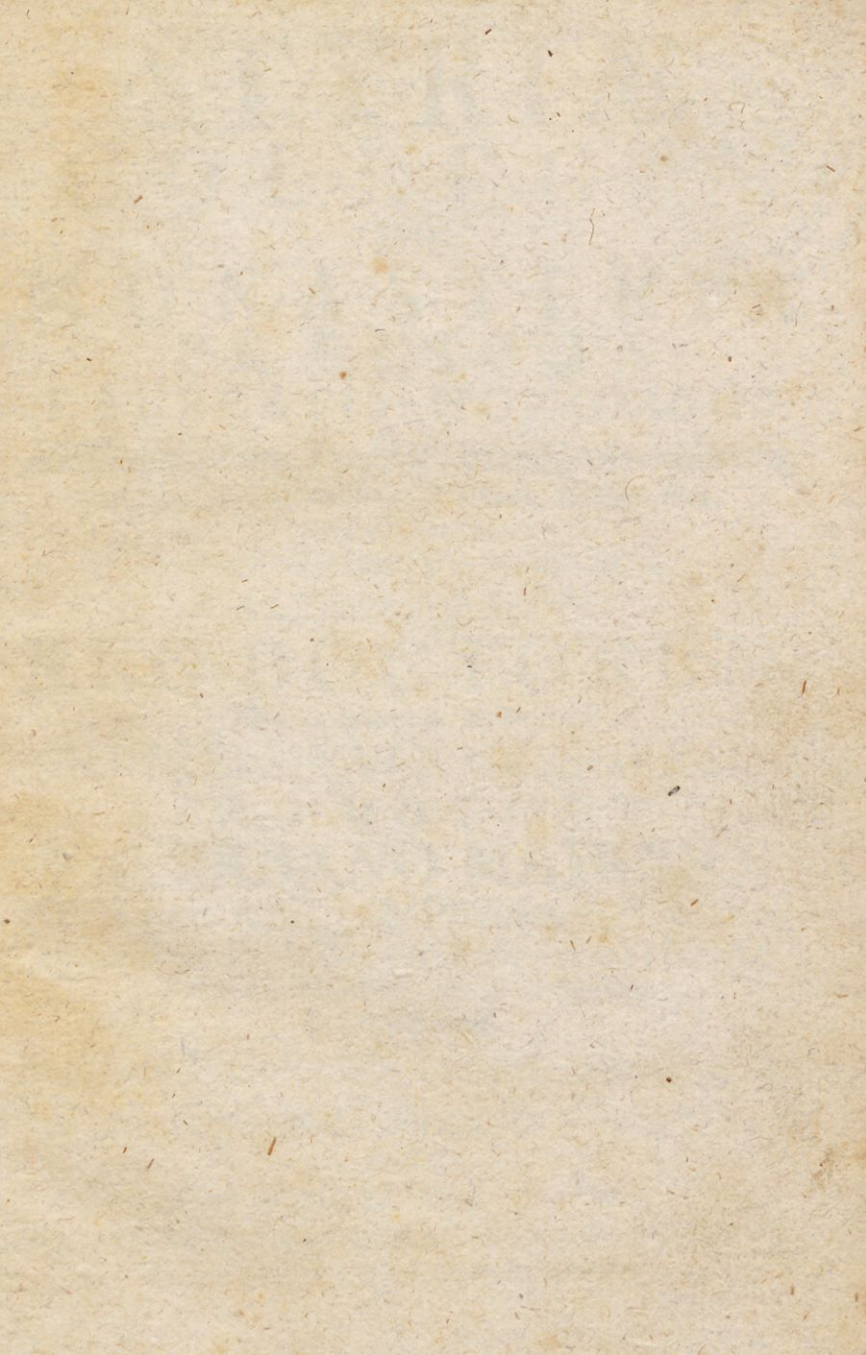
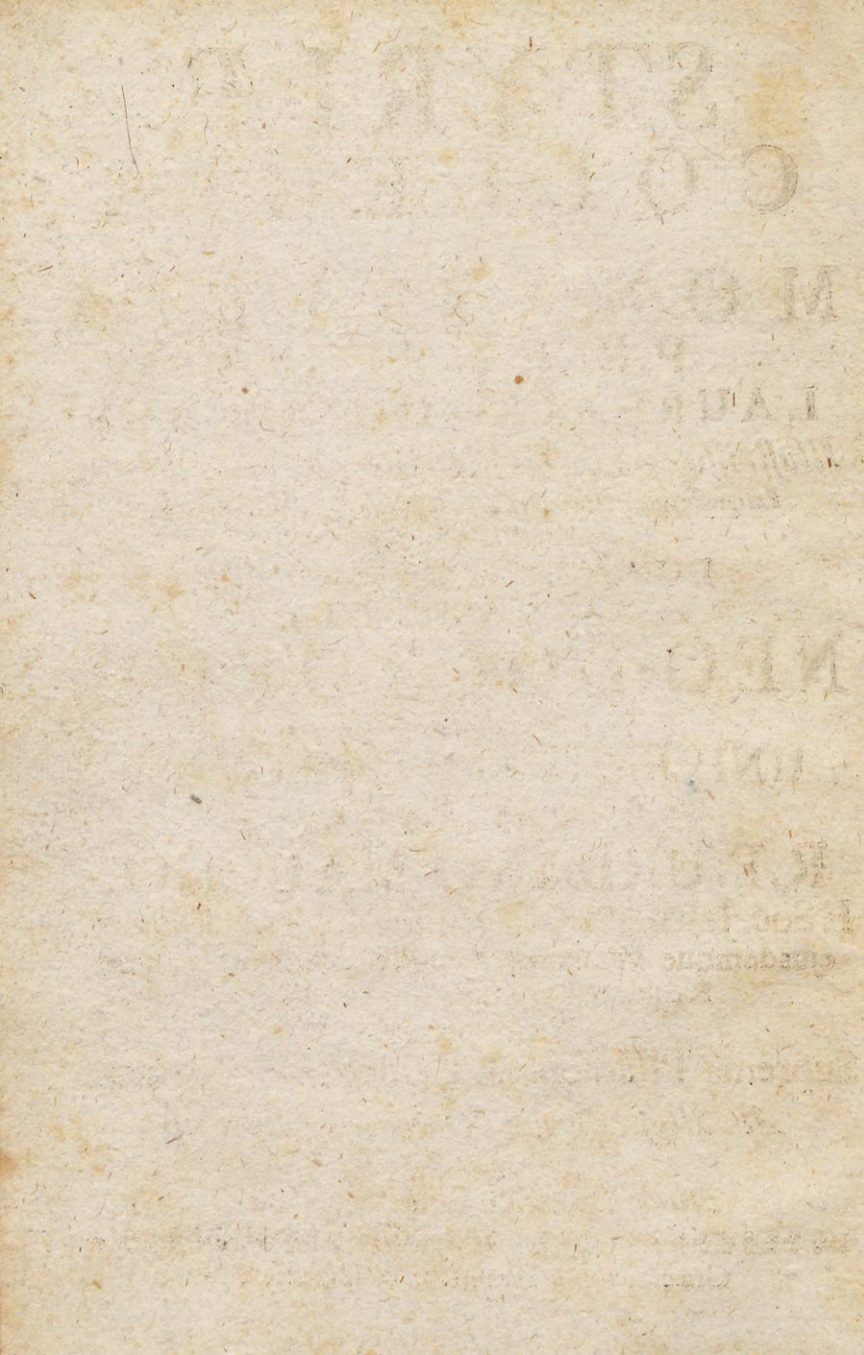

VI
C15865
f. 38

15965. 17. C. f.

V

STYRIÆ
COLLEGIA
ET
MONASTERIA
PRÆCIPUA
LAUREATIS HONORIBUS
*Illustrissimorum, Perillustrium, Reverendorum,
Religiosorum, Prænobilium, Nobilium, Excellentium,
ac Doctissimorum*
DOMINORUM, DOMINORUM
AA. LL. & Philosophiæ
NEO-DOCTORUM,

Cum in Alma, ac Celeberrima
UNIVERSITATE GRÆCENSI,
PROMOTORE
R.P. URBANO MADCHO,
E Soc. Jesu, AA. LL. & Philosophiæ Doctore,
ejusdemque Professore Emerito, nec non Inclytæ
Facultatis Philosophicæ p. t. Seniore
& Consistoriali.

Supremâ Philosophiæ Laureâ insignirentur.
*Ab Illustrissima Rhetorica Græcensi
dicata.*

ANNO M. DCC. XL. Mense Die

Græcii, typis Hæredum Widmanstadii.

1N=030006954

ILLUSTRISSIMI,
Perillustres, Reverendi, Religiosi, Prænobiles,
Nobiles, Excellentes, ac Doctissimi
DOMINI, DOMINI
NEO-DOCTORES.

Um rude, & suprema lauro con-
fectorum literaria in arena im-
mortali cum laude certaminum
præmio Vos donat Philosophia,
nos quoque munus nostrum, aut
vectigal potius, quoniam tributarii Vobis es-
se gloriæ etiam ducimus, idque sacrum adjici-
mus: Styriæ Collegia, & Monasteria Præci-
pua sunt, quæ Nomini Vestro inscribimus.
Quod si Philosophia ars vitæ, mater omnium
bene factorum, ac dictorum, cultura animi,
quæ vitia extrahit radicitus, officii & bene
vivendi disciplina, commentatio mortis est;
præclarè nobiscum agi arbitramur, quod hæc
folia nostra sub Nomine Vestro appareant:
nuspiam etenim Philosophia, posteaquam qui-
dem Christiana est, atque in sacris, quæ adum-
bramus, domiciliis, floret felicius. Nihil
etiam

etiam horum incolas Philosophos dicere vetat, atque Priscis illis multò quidem illustriores, quòd non captandæ auræ popularis gratiâ, sed ut ad Philosophiam, rerum nempe divinarum, juxta & humanarum cognitionem toto pectore incumberent, rebus humanis, & caducis nuncium remisere. Operis, id quod in librorum nuncupationibus fieri amat, tenuitatem, non excusamus; cùm etenim ab sacris his domiciliis non vulgare Patriæ Vestræ accedat ornamentum, speravimus fore, ut eadem Honoribus Vestris consecrata splendoris aliquid ad hodiernæ diei celebritatem conferant. Hæc nos paucis, nè importunè plausibus Vestris obstreperemus. Vos, dum diem hunc ad temporum memoriam Vobis gloriosum precamur, paginas has nostras benevolò, ut soletis, animò accipite. Quod à Vestra sibi humanitate pollicentur

HONORIS VESTRI

Studiosissimi

Rhetores Græcenles,

AD

AD LECTOREM.

NE eos, quos necesse fuit nobis circum-
dare cancellos, egrederemur, illa dun-
taxat, quorum Capita in sacra juxta,
ac profana republica eminent, Collegia, ac
Monasteria describere instituimus Lector be-
nevole. In contexenda narratione scripto-
rum domesticorum præcipuè niti testimoniô:
ordinem verò tenere tibi Lector amice op-
portunissimum, eum scilicet, quem nomina
ipsa locorum subministrant, placuit. Sum-
ma rerum, quæ in quovis Collegio, aut Mo-
nasterio attingimus, capita sunt: Origo, Tem-
plum, Monumenta, Parœciæ, Ædificia, Præ-
positi, aut Abbates Illustriores. Quodd am-
plioribus alibi, alibi arctioribus narrationem
limitibus circumscripserimus, non id partium
à nobis factum est studio, sed quodd plura ab
aliis, ab aliis pauciora aut fuerint suppedita-
ta, aut in eorum, qui res Styriæ literarum
monumentis tradidêre, voluminibus sese no-
bis obtulerint. Nihil etiam iis, quos tace-
mus,

mus, Præfulibus derogatum imus; sola etenim virorum longè clarissimorum copia istud imperavit silentium, atque idem nobis, quod Astrologis evenit, qui paucis solum syderibus nomina imponunt, non quodd cæteris nihil insit splendoris, aut vi benigna in corpora inferiora careant, sed quodd multitudine obruantur. Collegiorum, Monasteriorum & vivorum Antistitum laudibus abstinuimus, quodd ea, quæ magna sunt, commendatione non egere, neque soli facem esse admovendam putaverimus. Timendum etiam nobis erat, nè impare stylo obscuraremus ea, quæ illustrare cupiebamus. Hæc te admonitum oportuit Lector benevole. Conatibus his nostris, si tibi probantur, utere, & vale.

ADMONTENSE MONASTERIUM.

Annus agebatur supra millesimum quartus, & *Origo*
septuagesimus, cum Hemma Wilhelmi Co-
mitis Frisacensis vidua hortante B. Gebhar-
dus Archi-Episcopus Salisburgensis Comes ab Helf-
fenstein, è verustissima, ut Bucelinus testatur, Agilol-
fingorum Alemanniæ Ducum stirpe, ad novam sa-
cræ D. Benedicti Familiæ sedem in Styria consti-
tuendam animum adjecerat. Sat ampla, quam Ana-
sus irrigat, in Superiori Styria sub montium radici-
bus procumbit planities. Ea licet sacræ solitudini,
& excipiendis novis incolis perquam videretur ido-
nea, loci tamen ob imminentes undique montes, à
quibus Cœnobio, & Oppido nomen Admont inditum,
asperitate, aut suscepti operis difficultate ab-
steritus diu animi pendebat Gebhardus; dum nescio
quis sylvæ vicinæ accola ad hoc tempus linguae usui
destitutus toleratâ in tres dies inediâ fluctuantî
etiam Gebhardo hîs vocibus: *Tu inchoabis, Deus con-*
summabit, dubitationem exemit. Itaque voces illas
Numinis imperium interpretatus jactis eodem anno
fabricæ fundamentis templum ipse Virginis sanctissi-
mæ, & D. Blasii Episcopi, & Martyris honoribus
consecravit. In eodem subinde ad DD. Aposto-
lorum aram magnificâ sepulturâ affectus, elinguem
illum, ut accepti in expellenda ancipiti cura benefi-
cii non abiisse cum vita memoriam ostenderet, quo

non poterat vivus mortuus jam præmio, loquendi
Templum scilicet facultate fuit remuneratus. Ostentabat
 & olim hæc Basilica Venerabilis Sophiæ Belæ Regis
Admonumenta Hungariæ filiæ, Conradi II. Archi-Episcopi Salisbur-
 gensis S. Leopoldi Marchionis Austriæ filii aliarum-
 que Illustrium Familiarum monumenta, quæ tum
 flamma, tum ferrum hostile perdidit. Simulacrum
 è Lapide, in quo virginem depositum è cruce fi-
 lium gremio sustinentem B. Thiemo Archi-Episco-
 pus Salisburgensis expressit, intra Asceterii parietes
 nostra ætate superesse Chronolog. Sacra Styriæ me-
Paræcia. morat. Totos se ad juvandos mortalium animos
 conferunt Admontenses I. In Oppido Admonten-
 si ad D. Amandi, quæ Parœcia Monasterio à B.
 Thiemone suprema cum potestate fuit adscripta.
 II. Ad D. Ægidii in Jonspach. Ab Engelberto Abbate
 in vasta solitudine, locoque ab omni humani cultus
 vestigio remoto Ecclesia hæc erecta. Specus ibidem
 hodie visitur, in quo Engelbertus rerum divinarum
 contemplationi vacabat. III. Ad B. V. M. in monte
 Culm. Hartnidus Abbas hanc ædem sacram exstru-
 xit Matri Virgini. Prodigiorum fama haud multò
 post ex Hungaria, Austria, & Styria non paucos huc
 accivit. Illud prodigio simile eos, qui sacrilego sæ-
 pius animi sui ulcera presère silentio, vehementi-
 bûs hîc loci impelli stimulis ad eadem sacris judici-
 bus aperienda. Magna postremis hîs temporibus
 Virginis cultus cepit incrementa. IV. Ad B. V. As-
 sumptæ in Gröbming. V. Ad D. Laurentii ad Pal-
 tam. VI. Ad SS. Trinitatis in Gaishorn, seu Gaif-
 fern. VII. Ad D. Chunegundis in Sylva. VIII. Ad
 D. Oswaldi in Kalvvang. IX. Ad D. Nicolai in
 Mautern, quam cruci affixi Servatoris imago inviola-
 ta mediis in flammis servata in dies celebriorem red-
 dit. X. Ad D. Joannis Bapt. in Cammern. XI. Ad
 D. Michaëlis ad Liesfnich, & Muram. XII. Ad D.
 Geor-

Georgii in Graubath. XIII. Ad D. Galli in Sylva. XIV. Ad D. Bartholomæi in Landl. XV. Ad DD. OO. in Palfau. XVI. Ad D. Barbaræ in Thall, seu Wildalben. Ædes Curionis sacri unà cum templo hodiernus Reverendissimus Præsul construxit. Eadem ab se ornato lugentis cruciatus, ac mortem Filii Virginæ Matris effigiem prodigiis claram, comitantibus (quod in his locorum abditis mirêre) quinque hominum millibus intulit. XVII. Ad D. Nicolai in Muckernau, hodie Sausal. XVIII. Ad B.V.M. in Jaring. XIX. Ad D. Andreæ in Witschein. XX. Ad D. Leonardi in collibus Sclavonicis. XXI. Ad D. Leonardi in Freyland. Quinquaginta hæcenus Cœnobiarchis paruit Admontense Asceterium. Arnoldus è Salisburgensi D. Petri Monasterio, quod id muneris, aut oneris veriùs ob rei domesticæ angustias non diu sustinuerit, à plerisque in horum numerum non refertur. Nos quoque eos duntaxat commemorabimus, qui nomen suum peculiari laude illustrârunt. Sunt verò ISINGRINUS Arnaldo subrogatus & sociis è D. Petri cœnobio huc deductus ab ipso B. Gebhardo præfectus. B. GISILBERTUS cum B. Thiemone Archi-Episcopo Salisburgensi, cui se comitem itineris dederat, ad Corozaim Palæstinæ urbem sanguinis sui pignore Christum testatus. HENRICUS I. qui à Paschali II. obtinuit diploma, quo jura Admontensium rata habuit. Ex ejusdem disciplina prodiit S. Bertholdus Garstensium Antistes miraculorum gloriâ illustris. WOLVOLDUS Styriæ Archi - Diaconus, qui lustrandi omnia diocesis Salisburgensis monasteria provinciâ, aliisque laboribus cum laude defunctus egregia de vitæ sanctimonia relicta opinione obiit. GODEFRIDUS, qui è religiosissimo suo cœtu tredecim Præsules diversis cœnobiis suppeditavit. IREMBERTUS quatuor libros Regum, Judicum, & Ruth præ-

*Abbates II.
lustr.*

claris commentationibus executus. ISENRICUS
Fridericum Imperatorem ad bellum sacrum in Sy-
riam abeuntem comitatus. CONRADUS II. Fride-
rico II. Imperatori summis in amoribus. HENRI-
CUS III. qui meritis ad conditionem ipsum proxi-
mè accessit, magnâ apud Rudolphum I. Cæsarem
gratiâ ab Alberto hujus filio Vicarius Styriæ Guber-
nator constitutus : Monasterii possessiones redemit,
Ecclesiam ædificavit : mitræ prærogativam inter Ad-
montenses primus à Gregorio X. accepit. HART-
NIDUS, qui prudentia, doctrina, pietate insigni
eam apud Sigismundum Imperatorem inivit gratiam,
ut Cæsar eum filio suo patrem lustricum esse volue-
rit. A Bonifacio IX. consecrandi altaria, calices,
vestes sacras, suos minoribus, quos vocant, ordini-
bus inaugurandi, sibi, posterisque exoravit potesta-
tem. ANTONIUS DEI GRATIA dictus Venetus
SS. Theol. Doctor, & Professor olim Parisiis, Regis
quondam Magister. LAURENTIUS Lombardo per
vallem Admontensem Apostolus. MATHIAS Prei-
ninger Camera, ut appellant, simul interioris Au-
striæ Præses. URBANUS Textor, cui tantum pro-
pe, quantum Conditori se debere Monasterium con-
fitemur. Longum foret percensere omnes, qui ge-
neris claritudine, virtutum, & eruditionis laude,
augendi sacram, & domesticam suppellectilem stu-
dio insigni cœnobio huic fuere ornamento. No-
yum Monasterio accersit splendorem Bibliotheca
orgias octo & triginta longa, lata pedes sex supra
triginta, cui à fundamentis excitatæ colophonem
proximè addet primus à quinquagesimo

Edificium.

REVERENDISSIMUS, PERIL-
LUSTRIS, AC AMPLISSIMUS
DOMINUS, DOMINUS
ANTONIUS

D. G. Abbas Admontensis, Ord. S. B.
Sac. Cæs. Majest. nec non Celsissimi, & Re-
verendissimi Archi Episcopi, & S. R. I. Excelsi Princi-
pis Salisburg. Consiliarius respectivè Intimus, per
Paltam & Anatum Archi-Diaconus, Congreg.
Benedictino-Salisb. Præses.

LAMBERTINUM
MONASTERIUM.

Dedicatum D. Lamberto Monasterium ædificii am-
plitudine, juxta ac splendore sanè magnificum
Carinthiæ olim, à qua proximè abest, nunc utraque
Pro.

Origina

Provinciâ novis limitibus circumscriptâ Styriæ ad-
 jectum, quanquam edita montis occupet, altioribus
 montium jugis coronatur. Cui potissimum illius
 tribuenda sint initia, cum vetustas prope nomina
 confuderit, non satis inter scriptores convenit.
 Marquardus Vallis Martiæ & Affluentinæ Comes, ac
 Dominus in Eppenstein Carinthiæ, qua Henricus IV.
 Imperator Bertholdum exuerat, Dux ab eodem re-
 nunciatus, voti reus, quo se accepto in bello adver-
 sus Geylam & Ladislaum vulnere obstrinxerat, po-
 sitis annô supra millesimum sextô, & sexagesimô, vel
 ut aliis, quartô & septuagesimô Cœnobii hujus fun-
 damentis Authoris sibi promeritus est titulos, Con-
 ditoris Henrico filio natu minori, à quo illud de-
 cem ante seculi undecimi finem annis perfectum, ho-
 nore, ac nomine relicto. Ejusdem Henrici operâ Im-
 peratore consilia probante effectum est, ut Mona-
 sterium hoc in comitiis annô MCIV. Moguntiæ ce-
 lebratis Imperii Principibus in clientelam datum non
 in alterius præterquam communis, summique Eccle-
 siæ Pastoris esset potestate. Causis forensibus Pa-
 tronus ut nè deesset, Henricus stirpis suæ posteris
 ejus rei curam commisit, quibus extinctis Monaste-
 rium se Imperatorum tutelæ subjecit. Sin mos Pon-
 tifices, Cæsares, Duces, ac Principes ejusdem immu-
 nitates non modò salvas esse jussisse, sed plurimis
 illud cumulasse, ac ornasse beneficiis memorat Buce-
 linus. Porro centum, & amplius Marquardum ante,
 & Henricum annis eodem in loco Ecclesiam D. Lam-
 berto sacram extitisse, eamque à sacra D. Benedicti
 Familia fuisse procuratam literæ Ottonis III. Cæsaris si-
 gnô munitæ, sanctæq; testantur, quibûs seculi decimi
 annô nonô, & octuagesimô loci hujus incolis certam
 suarum in monte Carentino possessionum partem ad-
 ditis pluribus, iisque amplissimis prærogativis tradi-
 dit. Ecclesiæ vetustatem scriptus item codex alius

commendat, in quo illa à Carasto Carnorum Principe fuisse exstructa legitur eo, uti conjecturam capere licet, consilio, ut, cum ab iis sanguinem duceret, qui oblatae D. Lamberto necis fuere Authores, sacra hac in aede majorum scelus perpetuis religionibus expiaretur. Ejus rei ut major, uberiorque ad provinciam universam permaneret fructus, missi fuere à S. Virgilio anno DCCXLI. viri promovendae divinae gloriae studiosissimi, qui Carinthiam ad Christiana sacra traducerent. Templum à B. Hartmano Brixinensi Antistite religioso ritu Divino cultui addictum Conditorum Henrici & Lutgardis conjugis exuviis gloriatur. Plures fortasse illustres cines in eo collocatos bina incendia, quae nullis poterant aquis domari cum tristibus illis, in quos solutis parietum compagibus totum propè abiit aedificium, permiscuere. Ut quos domi concepissent viri religiosi, foris in gregem spargerent pietatis igniculos, plurimae, quarum aliquae temporum injuriâ dimissae, Monasterio adjunctae fuerunt Paræciæ. Harum aliae Archi-Episcopo Salisburgensi, Seccoviensi Episcopo aliae obnoxiae. Utriusque cum se in illarum administratione subducere potestati Cœnobium, quod, ut diximus, summo tantum paret Pontifici, moliretur, causa cum utroque Principe nata; quâ diu multumque in sacro Romæ Senatu agitatâ res operâ Augustissimi Imperatoris Leopoldi I. ad concordiam adducta. Sunt porro, quorum causâ Celsissimos inter Archi-Episcopum Salisburgensem, Seccoviensem Episcopum, & S. Lamberti Abbatem inita concordia in Salisburgensi Dioecesi Asceterii hujus Paræciæ I. in Kaltenkirchen. II. ad D. Blasii. III. ad D. Nicolai in Lafniz. IV. ad B.V.M. in Hoff. V. ad D. Thomæ in Scheiffing. VI. ad D. Joannis in Scheibn. VII. ad D. Petri in Afflenz. VIII. ad D. Viti in Veitsch. In Seccoviensi I. ad D. Andreae in

*Templum,
&
Monumentum.*

Paræciæ.

in Piber. II. ad D. Margarethæ extra, & ad D. Michaëlis intra urbis Voitspergæ pomeria. III. ad D. Magdalenæ in Kößlach. IV. ad D. Georgii in Kainach. V. ad D. Laurentii in Göllschrott. VI. ad S. Catharinæ in Ligist. VII. ad D. Martini in Pak. VIII. ad B. V. M. in Hirschögg. IX. ad D. Osvvaldi in Graden. X. ad D. Nicolai in Stallhoffen. XI. ad D. Jacobi in Geistall. XII. ad DD. Petri, & Pauli in Sala. XIII. ad D. Viti in Weiskirchen. XIV. ad D. Joannis in Feistritz. XV. ad D. Ægidii in Obdach. XVI. ad D. Martini in Lindt. Posteriorum componendi controversias salva appellandi libertate penes D. Lamberti Præsulem est potestas. Recensitis accedunt ad D. Petri in S. Lamberto altera, altera ad B. Annæ in Valle Martia. Cellas Marianas, quas in priorum referre oportuisset numerum, cum loci dignitas, ut latius aliquantum evagaretur narratio, postulare videretur, consultò hunc in locum rejecimus, nè enumerationis cæterarum cursus abrumperetur. Annò supra millesimum ducentesimo Styriam sacro hoc ornatam fuisse Palladio communis fert opinio, cui inscripta templi propylæo verba suffragantur. Quòd vallis Avelenz ab Henrico sacræ huic familiæ tradita porrecta longius, quàm ut hyeme, præsertim nivibus vias præstruentibus illius incolæ in templum commcare absque gravissimo incommodo possent, vir insigni adversus Deum religione in montium interiora missus, qui sacri ibidem Curionis munus obiret. Is ædiculam, quæ Ecclesiæ imitaretur speciem, eodem loco, quò augustæ fabricæ templum, utit amplum, non tamen affluentem toto orbe multitudini capiendæ, donorum magnificentia, & tabulis innumeris prodigiorum testibus illustre peregrinos advertit, è ligno construit, excitatæ in medio aræ cubitalis magnitudinis statuam imponit; hæc è tilia sculpta, suisque illustrata coloribus Di-

Cell. Marianæ, Origo.

vam Virginem dextero parvulum sustentantem brachio refert. Matre pyrum, filio contrà Matri pomum, ut vilia, ita ad rusticæ plebeculæ, à qua solum tum colebatur, gustum accommodata dona porrigente. Quanto imago hæc, locûsque non infimo tantum, sed & summo loco natis futurus sit aliquando in pretio, ex ipsis gratiarum, prodigiorumque primordiis licuit conjicere, quæ Henrico Moraviæ Marchioni, & Agneti uxori à Virgine fuere delata. Paralyfi vim omnem medicaminum eludente triennio integrò Marchio cum conjuge intabescens, ex D. Wenceslao, cujus implorârant opem, per insomnium intelligunt, ex morbi gravissimi longinquitate recreari si esset in votis, ad Cellas B. Virginis se iter facturos Sacramenti religione obstringerent. Malo non tardius è membris, atque Sanctus ipse utriusque se subduxisset oculis, abeunte itineri sese accingunt. In quo cum à recto deflexissent tramite aut D. Wenceslao, aut certè cœlesti quopiam genio peregrini habitum induto duce ejusdem metam attingere. Persolutis hîc sospitæ suæ gratiis ligneæ, lapideam, eamque justæ magnitudinis donis etiam à se cumulatam Ecclesiam suffecere. Eam verò, quæ hodiedum decem grandibus fulta columnis conspicitur Ludovicus Hungarorum Rex anno M.CCCLXIII. deleta veteri è fundamentis eduxit. Non levem incusserat Ludovico terrorem Amurathis Turcarum Sultani in Pannoniæ fines irruptio. Cùm spes nulla viginti militum millibus, quos raptim sub signa coëgerat, infinitas propè copias repellendi affulgeret, ad Virginem Cellensem tum multis jam claram prodigiis vota facit. Hîs illa permota dormienti se Regi spectandam præbet, bono jubet esse animo, certamque de hostibus pollicetur victoriam. Qua de barbaris relata Ludovicus victorem militem ad Cellas Marianas deduxit, & ense, cæterisque,

qui-

Templum

Prodigium.

*Abbates Il.
lustr.*

quibus hostem vicerat, armis, coronâ item, regio cum paludamento victoriæ velut repræsentatione oblatâ, templum, quod diximus, æternum grati sui in Virginem animi monumentum erexit. Ædem hanc in Numinis ipsius esse tutela suâ Turcæ damnô dedicere, qui ejusdem annô M. DXXIX. diripere thesauros parantes, nihil inde præter dedecus frustra susceptorum conatum, poenâsque sacrilegis irrogatas oculis abstulere, miri interea splendoris coronâ templi fastigium ambiente. Illud de augustissima hac Virgini dicata domo generatim dixisse sufficiat, universam illuc divitias suas congestisse Europam, atque mortales cum ipsius Coelitem Reginae beneficentia pia hîc liberalitate certare videri. Ingentem utût è loco toto orbe celeberrimo, non tamen omnem Lambertinum cœnobium splendorem inde suum mutuatur. Quod si enim à capite corporis petendum est decus, magnum sanè ab iis, qui præfuere Monasterio, accessit ornamentum. HARTMANNO fratri (Hermannò legunt alii) qui Principem exuerat dudum, & jam D. Blasii in Hercynia sylva Prior cœnobium rexerat, Henricus ipse Conditor sacrae hujus reipublicæ tradidit gubernacula. Constantiensi idem Episcopo ab Urbano II. Pontifice Maximo in legatione ad Germanos adjutor datus Guastaliensi concilio interfuit. Nomen suum ab hominum oblivione præ cæteris, qui ab Hartmanni morte ad hæc tempora sacram hanc familiam quadraginta administrârunt, præclarè factis atque virtutibus vindicârunt. WOLFRAMUS jurium Monasterii propugnator egregius. OTTO, qui primus Ordinis sui viros auctoritate Adriani IV. in subjectas cœnobio Ecclesias introduxit. WOLFKERUS, qui, ut majus Deo, rebûsque divinis vacandi nancisceretur otium, præfecturâ se abdicavit. GERMANUS à Trüschen, qui deprecatione fratris Eberhardi II. Salisbury-

lisburgenſis Archi-Epiſcopi mitræ quidem dignitate
ad poſteros tranſitura ab Eccleſiæ, ab Imperii verò
Summo Capite magnis auctus eſt beneficiis. HEN-
RICUS Avenione in Concilio à Clemente V. cele-
brato è vivis ſublatus. OTTO de Laa genere, &
eloquentia perinde clarus. JOANNES Fridperger,
SS. Theol. Doctor, felix non minùs, quàm acer ju-
rium Monafterii vindex, qui à Clemente VI. calices
ſacrandi poteſtatem obtinuit conditore tantùm cœ-
nobii meritis inferior. PETRUS de Leoben ob
doctrinæ, prudentiæque exiſtimationem Pontifici in
amoris. HENRICUS Meckerus ab Henizhaimb
magna ob egregiè navatam in Concilio Baſileenſi
adverſùs Huſſitas operam apud Eugenium IV. gratiâ.
JOANNES Schachnerus, qui eximiam vitæ ſancti-
moniam pari cum providentia conjunxit. VALEN-
TINUS Pierer literatorum Mœcenas Carolo V. Im-
peratori, & Ferdinando Regi à conſiliis. MARTI-
NUS Alopitius excelsò, vir animò fidei juxta atque
disciplinæ religioſæ curator ſtrenuus. JOANNES
HENRICUS Stadtfeldt, qui, cum incolarum nume-
ro ut creſceret doctrina, effecit. BENEDICTUS Pi-
rin, qui Monafterium à fundamentis excitavit. Hæc
ut ad culmen pervenirent ſucceſſores curârunt. Or-
navit verò novúmque, quod excipiendis hoſpitibus
ſerviat, ædificium addidit is, qui anno ſeptimo &
trigeſimo ab ipſo Summi Pontificis apud Cæſaream
Legato, hodie Purpurato Sac. Rom. Eccl. Principe
in Cellis Marianis Præſul inauguratus

Ædificium.

REVERENDISSIMUS, ILLU-
STRISSIMUS, AC AMPLISSIMUS
DOMINUS, DOMINUS
EUGENIUS

Ex Illuſtriſſima Familia S. R. I. Comi-
tum

tum de Inzaghi , SS. Theol. Doctor , Lib.
& Exempt. Monast. ad S. Lambertum , & Cellas Ma-
rianas , O. S. B. Abbas , Præpositus in Afflenz , &
Veitsch , Mission. Apostol. per Austr. Styr. & Carinth.
Præfectus perpetuus , Sac. Cæs. Regiæque Cathol.
Majestatis Consiliarius , &c. &c.

(XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX)

NOVOMONTANUM MONASTERIUM.

QUOD tardiùs suppeditatus nobis liber , quàm ut
ea omnia , quæ in rem nostram forent , ex illo
eruiere possemus , narrationem paucis exequi cogi-
mur. Ottoni Alberti I. Imperatoris filio , II. fratri
sacra hæc D. Bernardi Familia coenobium suum , ho-
nori quoque Divinæ Virginis conditum debet. In-
choatum est anno M. CCCXXVII. quo Fridericus
filius

*Origo.
Templum,
&
Monumen-
tum.*

filius Ottoni natus est, evocatique è S. Crucis religiosi. Cadaver Ottonis Viennæ apud D. Augustini religiosos initiò tumulatum, Novomontani subinde suo tumulo intulère. Præter has Conditoris exuvias, sacræ aliæ, Caput nempe S. Dionysii Episc. & Mart. S. Mauri Abbatis, cum Capite V. M. è Societate S. Ursulæ in templo visuntur. Multa in Monasterium à Summis Pontificibus præcipuè Eugenio, & Augustissimis Cæsaribus profecta fuisse beneficia ex historia Divæ Hospitalensis intelleximus. Septem *Paroecia* numerant Novomontani Paroecias I. ad S. Stephani supra Leobium. II. ad S. Andreæ in Langenvvang. III. ad D. Chunegundis in Murzuschlag. IV. in hospitali prope Sembring B. V. Assumptæ dictam. De hac paucis abhinc annis liber Fons signatus, seu Divæ Hospitalensis historia inscriptus, ex quo pleraque excerpimus, Salisburgi in lucem editus. V. ad D. Laurentii in Hörnstein prope Neostadium. VI. ad D. Nicolai in Perniz. VII. ad B. V. sine Macula conceptæ prope Monasterium. Primus rexit cœnobium HENRICUS Spanhalb. Cæteros in nominata jam historia nulla prope, nisi ea, quæ summa est, præclaræ administrationis laude ornatos comperimus. Sextus à trigesimo Monasterium hodie gubernat *Abbat.*

REVERENDISSIMUS, PERILLUSTRIS, AC AMPLISSIMUS

DOMINUS, DOMINUS

EDMUNDUS

Sac. & Exempt. Ord. Cisterc. Celebratissimi, ac Antiquissimi Monasterii B. Virginis

ad Novos Montes Abbas, sacri Hospitalis Dominus,
 Sac. Cæs. Regiæque Cathol. Majestatis
 Consiliarius, &c. &c.

PÖLLENSE COLLEGIUM.

Origo

A Vero aberrâsse eos, qui non tam firmis nixi testimoniiis, quàm vulgi opinione abrepti Conditorem, & Authorem præcipuum Collegii hujus Joannem L. B. à Neuberg fecere, Pöllense tabularium docet. Exstant in hoc literæ Friderici IV. Imperatoris annò reparatæ salutis M. CCC. LXXXV. exaratæ, quibus ille se promovendæ Numinis gloriæ impulsus studio, simulque ut suæ, & Principum Austriacorum consultum iret saluti, Collegium Pöllæ exstruere in animo suo constituisse testatur. Mortem Principi consilii exequendi facultatem eripuisse fidem faciunt filii Maximiliani I. quæ ibidem servantur, literæ, Oeniponti Calendis Maji annò M. D. II. datæ,

data. Earum hæc ferè sententia : se de possessione
 Castri sui Pöllan decedere , erigendo illud Collegio
 attribuere : ejus verò rei perficiendæ Elisabethæ è fa-
 milia B. de Neuberg, Comiti ad S. Georgium & Pö-
 sing imposuisse provinciam, præcipere se proinde,
 ut omnes castro huic obnoxii Elisabethæ Comitis
 ad S. Georgium imperiis morem gerant. Nihilo tamen
 minus piis manibus Joannis L.B. à Neüberg, Elisabe-
 thæ fratris , hujusque viri Christophori Comitis ad
 S. Georgium & Pösing, quòd ea, quæ gemini Cæ-
 sares habebant in votis, dederint effecta, à Pöllen-
 sibus meritò parentatur. Inde ab seculi quinti deci-
 mi annò quartò , & octuagesimò Georgium Hauser,
 & Albanum Kogler ceremoniarum, & sacrorum apud
 Cæsarem antistitis adjutores Pöllensis Ecclesia cura-
 tores habuit. Dum annò M. DIV. jam aliàs nomi-
 natus à nobis Comes ad S. Georgium, & Pösing, à
 Virgilio Voraviensium Præsule, colonias, ut sibi hoc
 ex Collegio Pöllan deducere liceret, simul petiit, &
 voti compos factus est. Ex eodem Collegio ad
 tractanda novæ hujus familiæ gubernacula admotus
 UDALRICUS de Trauttmonstorff, vir sapientissimus
 idem, & omni virtutum genere insignis. Hunc vir-
 tute, rerumque gestarum gloriâ æquârunt JOAN-
 NES Mistelberg, cui deprecatione Sigismundi Polo-
 niæ Regis à Leone X. Pontifice, quibus cæteri tum
 jam utebantur Præsules, sumendi insignia potestas
 facta. CHRISTOPHORUS Trükl per Styriam uni-
 versam Archi-Diaconus, quem sibi nescio gaudiò,
 an dolore majori eripi passa est Styria, dum viri
 eruditionis, & sapientiæ famâ longè celeberrimi ver-
 tici suam Ratisbona infulam imposuit. PETRUS
 Muchitsch, SS. Theol. Doctor, antiquissimæ & cele-
 berrimæ Viennensis bonarum artium, ac disciplina-
 rum omnium Palestræ Rector olim Magnus, Sec-
 coviensis Episcopi aliquot annorum spatiò partes

*Præpositi illi
 lustr.*

*Templum
Paraciae.*

sustinere iussus. Quo quidem potissimum tempore ingenii sui aciem, summamque in dicendo vim, ac robur in hæresis Magistros exprompsit; libro etiam in lucem edito, qui Pædagogicæ Wittembergenfis nomen in fronte præsefert, Apostolici Præsulis à Serenissimis Archi-Ducibus cognomen sibi promeritus. Frequentes illius comessasse ad eosdem literas, domesticum tabularium redditis demonstrat. MICHAEL Maister, quem in summa temporum acerbitate magnâ illius gloriâ, non minori suo commodo Patria Patrem dixit. Magna quidem Stephani Miterhaufer, & Michaëlis Prathoffer singulari industria, majora tamen hac nostra ætate Collegium hoc cepit incrementa. Expunctum æs alienum. Ingens ædibus adjuncta accessio. Artifici illustrata penicillo Basilica D. Vito Martyri, quem sibi Collegium Patronum adscivit, sacra à fundamentis erecta, Parœciæ duæ recuperatæ: tres autem universè nempe in Pöllerberg, Stralleg, & Miesenbach à Pöllensibus magno animorum proventu procurantur. Cuncta hæc in Collegium suum quartus decimus loci hujus Præsul quatuor supra quadraginta, quibus præest, annorum intervallò congeffit ornamenta

REVERENDISSIMUS, PERILLUSTRIS, AC AMPLISSIMUS

DOMINUS, DOMINUS

**JOANNES
ERNESTUS,**

**Colleg. Eccles. Pöllens. Can. Reg.
Ord.**

Ord. S. Augustini ad S. Vitum Præpositus,
& Abbas Lateranensis, Sac. Cæs. Regiæque Cathol.
Majestatis Consiliarius, &c. &c.

ROTENMANENSE COLLEGIUM.

FRidericum IV. Cæsarem Collegium hoc Condi-
torem veneratur. Prima ejusdem extra civitatis
muros annò M.CCCCLV. jacta sunt fundamenta,
tabulæ verò, quibus posteritati omni erectum hoc
ab se fuisse Collegium testatum facit Imperator, an-
no LVI. confectæ. Friderici consilia Nicolaus V.
& Callistus III. Summi Pontifices probavêre. Anno
M.CCCCLXXX. ut à Turcarum incursionibus tu-
tioribus esse liceret Rotenmanensibus Cæsaris impe-
rio exstructum nuper Collegium solo æquatum,
novúmque penes D. Nicolai Principem urbis Eccle-
siam, à qua hodie Collegium nomen habet, collo-
catum domicilium. Templi hujus partem illam,

Orig.

Paræcia

quam navim dicunt, Eberhardus Episcopus Lavantinus, totum verò cum aris quatuor Bertholdus Episcopus Chiemensis consecravit. Inter Paræcias hæc, quam modò nominavimus, Ecclesia primo reponenda est loco, quæ tres alias appendicis locò habet, unam ad B. M. V. & utriusque S. Joannis extra urbis pomœria olim, uti vocant, Collegiatam, alteram ad D. Georgii, tertiam Sacellum S. Michaëlis. II. est ad DD. Petri, & Pauli in Irdning olim à summis duntaxat Pontificibus viris optimè de republica Christiana meritis administranda commissa. Huic subiectæ ad DD. Joannis Baptistæ, & Evangelistæ in Hagenberg altera, altera ad D. Ægidii in Donnerespach. III. ad D. Jacobi Majoris in Lassing. IV. ad D. Viti Mart. in Liezen. V. ad B. M. V. Gratiôsæ dictæ in Oppenberg. VI. ad B. M. V. Assumptæ in Pöls, quam anno seculi hujus septimo & tricesimo Augustissimus Imperator CAROLUS VI. Celsissimo Principe, & Archi-Episcopo Salisburgensi, & Clemente XII. felic. record. Pont. Max. annuentibus à quopiam è Rot nmanensium Collegio administrari voluit. Sacer ejusdem Curio Archi-Diaconi, & Consiliarii Ecclesiastici Salisburgensis dignitate eminet. Clavum Collegii hujus tenuit primus JOANNES Jung de Dinckenpichl ex indlyto Viennensi ad D. Dorotheæ Collegio cum sociis huc missus, qui virtutem præclara cum eruditione conjunxit. Septendecim ab hujus morte Præsulibus Collegium paruit. In his virtute, rebûsque gestis immortale sibi nomen confecere. UDALRICUS de Constantia vir omni literarum, & virtutum genere ornatissimus. JOANNES Kuglperger primus è Rotenmanensibus mitræ prærogativâ à Pontifice, & Archi-Diaconi per vallem Anasi, & Paltæ ab Archi-Episcopo Salisburgensi dignitate auctus. MAGNUS Praitenpaumer, qui nominis mensuram naturæ, animique dotibus imple-

*Propositi II.
lestr.*

vir.

vit. SIGISMUNDUS à Kleubenstein pari in rebus
agendis prudentia, & in ferendis adversis fortitudi-
ne. DAVID à Wolckendorff genere, virtute, lite-
ris, & Archi-Diaconi per utramque Styriam dignita-
te clarus. JOANNES Muchitsch, qui hæresi in
Styria ea tempestate invalescenti se murum objecit.
MARTINUS Strammer, cujus operâ geminæ in
templo aræ surrexère. A Ferdinando Romanorum
Rege Consiliarii dignitatem Hospitii mercedem ab-
stulit. ANDREAS Pechinger, quem sibi Bambergen-
sis Antistes à consiliis esse, Styriæ verò ordines Patriæ
universæ prospicere jusserunt. His alii quoque ac-
cedunt, quos annales domestici magnis, meritisque
laudibûs extollunt. Collegium temporum injuria
solutum, annò verò seculi hujus sexto, & tricesimo
instauratum summa cum potestate administrare jussus

REVERENDISSIMUS, PERIL-

LUSTRIS, AC CLARISSIMUS

DOMINUS, DOMINUS

JOSEPHUS ALBINUS

De Apostolis, Cæs. & Celeber. ad D. Ni-
colaum Can. Reg. S. August. & Congr. Later.
Decanus Perpetuus, & Administrator Cæs. &c. Celsis-
simi, & Rev. S.R.I. Principis, & Archi-Episc. Salisb.
Consil. Eccl. Protonotarius Apost.

RUNENSE MONASTERIUM.

Origo.

Amplissima dynastia Eppensteinensi ab Henrico II. Carinthiæ Duce, stirpis suæ postremo, supremis tabulis sibi transcripta Leopoldus IV. Styriæ Marchio, cui Fortis cognomen adjectum, ut superum in se munificentiae gratiam referret, sacrae Cisterciensium familiae, cujus fama ob eximiam D. Bernardi, tum adhuc in vivis agentis, sanctimoniam Europam impleverat, ædem sua in provincia exstruere decreverat. Valle Runensi vulgò Reüenthall altero à Styriæ Metropoli lapide distante eum in finem à Waldone Comite, loci Toparcha permutatis agris comparata, evocatisque ex Eboracensi Franconiae cœnobio annò MCXXIX. sacri hujus Ordinis viris templum Assumptæ in Coelos Virgini Matri sacrum è quadrato lapide erigere cœperat, jamque totius ædificii posuerat fundamenta, cum mors Principi optimo perfecti operis tam egregii gloriam invidit. Ingressa fuerat in mariti curas Sophia vidua, Henrici Guelphici Bojorum Ducis filia, Friderici I. Cæsaris matertera: ea sibi rei hujus gloriam relictam esse existimans coepto nuper à Leopoldo ædificio fastigium imposuit. Quo etiam Ottocarus Leopoldi filius V. Styriæ Marchio in hoc paternæ liberalitatis monumentum fuerit animo, argumento est, quòd itineri in Palæstinam iam accinctus eò excurrerit, & velut pietate à superis armis suis fortunam empturus cœnobium hoc, subinde etiam à Conrado III. Imperatore ditatum, novis possessionibus auxerit. Ut verò tam læta Monasterii hujus initia firma essent, & stabilia, Conradus Juvaviensis Archi-Episcopus, & Romanus Episcopus Gurcensis

Templum.

ejus-

ejusdem jura, ac bona in magna Procerum Styriæ & populi frequentia annô ejusdem sæculi XII. octavo & trigésimo confirmandô effecêre. Cineres Leopoldi hac in Basilica, etsi tumulus ignoretur, esse repositos, sunt, qui ex filii, & nepotis literis conficere studeant; tabulam tamen rei hujus testem, quæ ad sinistram olim templi porticum conspiciebatur, pluribus de causis sibi minùs videri genuinam ipsi Asceterii hujus incolæ, dum de ea tacent, indicant. Certiùs aliud, neque minus illustre Ernesti Ferrei, Austriæ Archi-Ducis ad dexterum præcipui Altaris cornu exstat monumentum, cujus marmori incisa hæc verba leguntur: *Obiit Serenissimus Princeps Dominus Ernestus Archi Dux Austria, Styria, Carinthia, Carniolia, &c. annô Domini M. CCCC. XXIV. decima die Mensis Junii. Requiescat in sancta pace.* Multò tamen sunt augustiora ædis sacræ clivo, qui mille passus abest Runâ, impositæ ornamenta. Redux è Palæstina Ottocarus V. cum nihil admodum illa expeditione esset profectum, pro spoliis tabellam coelituræ Reginam tenera adhuc ætate, defluentibus in humeros capillis, junctis ante pectus manibus referentem attulerat. Hanc ille ex Archetypo, quod à D. Luca pictum Hierosolymitano in templo tum visebatur, effingi curaverat, eoque, quem suprà indicavimus loco, Straßindl olim, nunc Straßengl, dicto religiosè colendam proposuit. Exiguæ erat molis, qua præclarum hoc pietatis, & antiquitatis monumentum servabatur, & ligno duntaxat constructa Ecclesia, ut gloriari possit Cistercium Runense se illam ab eodem Marchione annô MCLVII. accepisse ligneam, & lapideam fecisse. Aucta plurimùm est loci hujus celebritas, posteaquam annô supra millesimum ducentésimò quinquagesimò quintò radix illa, in qua natura morientis in cruce Servatoris effigiem prodigiò expressit, per pecora in pedes pro-

Monumenta

Straßengl.
Præp.Imago B.
M. V.

Crucifixus.

cum-

cumbentia, crebrisque mugitibus linguæ supplemtia officium prodita, ex abiete, cui adhæserat, avulsa, atque in Deiparæ Basilicam fuerat translata. Eam tabulæ Runenses memorant huic inesse virtutem, ut conspecta solum hominum, quorum jam obduruir, & percalluit malitia, pectora nullò negotiò frangat, atque emolliat. Innumera inter prodigia illud facile princeps haberi potest, quod eadem tabulæ in annum M. CCCCXLI. referunt. Incesserat Frideri-

Prodigium.

cum IV. Romanorum Imperatorem cupido hoc Christi simulacrum, quo frequentior salutis nostræ vindicem in eo colendi esset copia, Viennam secum deferendi, & jam comite Pontificis Legato ad pontem Peggaviensem uno ab Ecclesia milliari remotum sacrum hunc thesaurum secum deportarat; cum equi repentè subsistere, nequidquam vi, atque calcaribus impelli, immoti eodem hæere in loco. Priusquam verò Imperator de effigie eò, unde acceperat, referenda cogitandi spatium esset nactus, illa eodem, quem antea occuparat, in loco fuisse reperta scribitur. Certè, si prodigia abessent omnia, divini aliquid huic radici inesse ipsa temporis diuturnitas persuadet, quæ, cum nihil non consumat, hanc tamen tot annorum intervallò integram reliquit, & incorruptam. Ut peregrinantium foveant pietatem plures Runâ huc translati ædes templo continentes incolunt. Locus tracto ab eo, qui præest cæteris,

Paræcie.

nomine Præpositura audit. Singuli verò divinis mysteriis procurant animas I. in oppido Gradwein, & vicinis huic pagis. II. ad D. Martini in Veistriz, & Peggau. III. ad D. Ægidii in oppido Sembriach ad montis Gessaci pedem. IV. ad D. Laurentii in Ybelbach. V. ad D. Pancratii ad montem Pleisch. VI. ad D. Bartholomæi penes amnem Lybach. VII. ad D. Stephani penes Muram in Gradkorn. VIII. ad D. Jacobi in Valle. Runense cœnobium octo ejusdem
sacri

sacri Ordinis Asceteria velut matrem venerantur. Quorum tria Sitticense scilicet in Carniolia, Neostadiense in Austria, & Schlierbacense eadem in provincia suas ex illo colonias deduxere. Quinque vero hæc posteriora nimirum Campo-Liliense in Austria, Victorienſe in Carinthia, Fontense in Carniolia, Sanct-Gotthardense in Hungaria, & Dopolskense in Croatia aliquot post annis pio, arctoque se huic fœdere adstrinxerunt. Summam rerum apud Runenses GERLACUS è Comitibus de Dinkenstein Franco à Beato Adamo primo Eboracensis in Franconia Monasterii Abbate cum duodecim Religiosorum virorum manu in Styriam missus primus administravit. Excepit hunc OTTMARUS, qui illustri Comitum de Schallach sanguine genitus Ottocarum I. Styriæ Ducem cognatione attingens generis claritudinem virtutum auxit splendore. Ottmarum WILHELMUS eximiâ vir sanctimoniâ è dynastarum Mureggensium stirpe oriundus. Willhelmum CONRADUS de Grodno pari religionis studio & morum sanctitate. Conradum THEODORICUS. ENGELBERTUM antiquo Comitum Helfensteiniorum genere natum ob egregias naturæ, animique dotes suscepto Ludovicô ad regendum Eboracense in Franconia Cistercium fuisse translatum annales domestici, è quibus hæc excerptimus, narrant. E reliquorum numero nomen suum posteritati commendârunt. CHRISTIANUS Huffer Maximiliano Imperatori à consiliis, & sacris confessionibus, idemque verbi divini præco. JOANNES Lindelaub Supremus Styriæ Præfectus, Capitaneum dicunt vulgò. GEORGIUS Freyseisen Cælaris primum per interiorem Austriam Vicarius, tum ærarii (Cameram appellat vulgus) quadrienniô Præses. BALTHASAR Styber ter Patriæ Pater nominatus. Geminos etiam geminæ sibi vendicârunt insulæ, Lavantina quidem ALME-

Abbatibus
lustr.

ALMERICUM Graffendorffer ; Neostadiensis verò MARTINUM Düelacker, qui antea jam Callipolensis Antistitis dignitatem cum Abbatis munere conjunxit, ob plurima apud sacram hanc familiam collocata merita primò à conditore cœnobii hujus locò à suis habitus. Domesticum verò mitræ decus reddidit quartus à vigesimo Runensium Præsul HERMANUS Molitor, qui eam sibi, suisque successoribus dignitatem à Basileensi Concilio ope Friderici IV. Imperatoris annò M. CCCCXLIV. impetravit. Concessam à Concilio prærogativam anno mox sequente Eugenius IV. Christi summus in terris Vicarius firmasse non contentus ejusdem Friderici Imperatoris precibus adductus Runæ Abbatibus, cæteris quoque pontificalibus utendi insignibus, solenni ritu populo bene precandi, calices, vestes sacras, aliæque templorum ornamenta consecrandi, minoribus, uti apellant, ordinibus suos initiandi, & cruces aureas, è collo pendulas gestandi fecit potestatem. His denuò stabilitis Clemens VIII. sub seculi decimi sexti finem æs campanum, quò ad Divina obsequia vocatur concio, religiosis ceremoniis consecrandi facultatem adjecit. Quantum reliquis Asceterii hujus Præsilibus Summi Ecclesiæ Pastores detulerunt, tantum huic, qui Abbatum quadraginta & unius successor hodie Runam gubernat, ornando sacer Cisterciensium Ordo universus studere videtur; nam coacto ex universa sacra hac familia conventu à supremo Ordinis capite Vicariam ei Cisterciensia per Carinthiam, & Carnioliam lustrandi cœnobia, eorundemque Abbates Mitrâ, cæterisque dignitatis hujus insignibus condecorandi collatam fuisse potestatem ex tabulis Runensibus didicimus.

Edificia. *Ædificium*, in quo splendorem religiosa temperat modestia, hospitum commodis erectum; templum è ruderibus suis excitatum non postrema inter Monasterii

nafterii hujus decora sunt numeranda , quorum
prius cœpit , perfecitque , alterum jam propè ad
culmen perduxit

**REVERENDISSIMUS, PERIL-
LUSTRIS, AC AMPLISSIMUS
DOMINUS, DOMINUS
P L A C I D U S,**

Sac. ac Exempti Ord. Cisterc. Celeb.
& Antiquiss. Monast. B. M. V. de Runa, Dei
Gratia Abbas Vigilantis. nec non ejusdem Sacri Ord.
per Carinth. Carniol. partésque Austriæ Pater Imme-
diatus, & Vicarius Generalis ; Sac. Cæs. Regiæque
Cathol. Majestatis, &c. &c. Consiliarius, Inclyt. Stat.
Provinc. Ducat. Styriæ Députatus.

**SECCOVIENSE
COLLEGIUM.**

SPe omni sobolis, posteaquam ad alteras etiam *Origo,*
nuptias processisset, orbatus Adalramus de Wal-
decke

deke Dynasta clarissimus, ut eam, quam in maximis ponunt parentum plerique, calamitatem ad salutem converteret; Numen ipsum, cœlitesque neglectis necessariis annò MCXL. hæredes scribere constituit, bona sua, si cognatis testamentò tradiderit, seminare, è quo non pauca inter illos lites enascantur, si ad eum, unde, profecta fuerant, fontem iusserit redire, è quo confecto etiam vitæ curriculo messes ipse uberrimam colligat, haud immerito arbitratus. Quamobrem iis, quas Carinthiam versus, circa Hartbergam, juxta Muram fluvium, vel in Marchia habebat, possessionibus, adjectis facellis duobus S. Mariæ in loco Festrice altero cum dote Plaise, altero S. Joannis Evangelistæ cum dote Altendorff ea se lege exuit, ut in illud Ordinis S. Augustini Canonici immigrarent. Chunradum Archi - Episcopum Salisburgensem, & Romanum Gurcensem, à quibus rei hujus veniam sibi fieri postulabat, adeò faciles in preces habuit, ut ille etiam è Salisburgensi S. Rudberti Collegio missò cum sociis aliquot Wernherò consilia Adalrami promoverit. Annò M.CXLI. Wernherus Frisaci Præsul electus. Electionem Chunradus probavit. Quòd is, in quo primum confederant, locus ad religiosam quietem minime conducere, novam annò MCXLII. in Seccovve stationem moliebatur Adalramus. Negotium tueri jussus Wernerus rem apud Innocentium II. Pontificem è sententia gessit. Annò MCXLIII. Hartmannus Brixienensis Antistes templum triumphanti cœlitum Reginæ præcipue dicatum religiosum fecit. Quo aliud Styriæ plura aut illustriora numeret monumenta haud scio. Arte, marmore, signis magnificum sibi, posterisque suis in hoc posuit Carolus Archidux Austriæ. Quà funebris moles Septentrionem spectat, Patientis, & Redivivi Servatoris nostri mysteria refert. Ibidem Carolus, & Maria conjux, è

*Templum
& Monumenta.*

Pario sculpti lapide quiescunt. In fronte marmorei
hujus pegmatis, Caroli eminet insigne, quod verba
hæc ambiunt: *Carolus Serenis. Archi-D. Austr. & C. hic
positus A. M. DXC.* Ad pedem verò Mariæ conjugis
cum hac inscriptione: *Maria utriusque Bavar. Ducis, &
C. conjux quondam Caroli charissima.* Telamones
utrinque duo genii. Sacellum novem Augustos
Austriacæ Familiæ cineres tegit. Nomina singulis
præfixa sepulchris adscribimus. I. *Maximilianus Er-
nestus Archi - D. Austr. Ord. Teuton. Commendat. suam
æternam Deo animam, suum tantisper huic urnæ com-
mendat corpus natus Gracii 1583. die 17. Novembris, vitæ
functus 1616. 18. Februarii.* II. *Carolus Archi-D. Austr. Dux
Burgun. Styr. Carint. Carni. ac Wirtem. Comes Tyro. &
Gori. ætatis suæ 50. annorum, obiit 10. die mensis Julii anno
1590.* III. *Catharina Renata Archi - Dux Austriæ, Ca-
roli Filia ex hac lachrymarum valle piissimè decessit ætatis
annò vigesimò Annò 1595., 29. Junii.* IV. *Gregoria
Maximiliana Archi Dux Austriæ, Caroli Filia, Sponsa
Philippi III. Regis Hispaniæ ex hac lachrymarum valle
piissimè decessit annò ætatis suæ decimò sextò. Annò
1597. 20. Septembris.* V. *Elisabetha Archi-Dux Au-
striæ obiit annò 1586. 28. Janu. ætatis suæ annò nonò.*
VI. *Ferdinandus Filius Caroli Archi-Ducis Austriæ,
obiit duodecimo à nativitate die annò MDLXXI.
prima die Augusti in Judenburg.* VII. *Carolus Archi-
Dux Austriæ, Filius Caroli, 10. menses natus obiit
1580. 17. Maji.* VIII. *Christina Ferdinandi Archi-
Ducis Primogenita obiit 12. Junii annò Christi MDCL.
unâ horâ à sua nativitate.* IX. *Carolus Archi-Dux
Austriæ, Filius Ferdinandi obiit die XXV. Maji annò
MDCIV. dimidiâ horâ à sua nativitate.* E nobili &
avita stirpe Præckiana liberalitate sua de Ecclesia Sec-
coviensi optimè merita non pauci hîc tumulto illati.
Duo præter illud, cujus modò meminimus, sacella in
eadem Basilica conspiciuntur, Alterum Episcoporum

Seccoviensium, quod eorum effigiebus, additis SS. Patrum sententiis lectissimis exornavit Martinus Episcopus Styriæ Apostolus, ipse Pontificalem indutus amictum ibidem candido in marmore affabre expressus. In sacrarii latere sepulturâ donatus Georgius Ulberacker Episcopus Seccoviensis. Imminens marmoritabella viri dotes ac virtutes enarrat. Alterum Liechtenstainense, quod ab Udalrico de Liechtenstain, & Berchta conjuge non modica eam in rem pecunia effusa inchoatum, ab Ottone Filio Camerario Styriensi perfectum sempiterna religione Sanctissimæ, & Individuæ Trinitati, Matri Virgini, nec non SS. Apost. & Evang. Joanni & D. Catharinæ V. M. obligavit Bernhardus Episcopus Seccov. annô MCCLXXIX. pridie Non. Maji. Extra Ecclesiæ septa perantiqua Divinæ Matris filium gremio foventis imago colitur. Hæc ex arbore forte suspensa Adalramo hoc ipso in colle circumspicienti omnia vocibus istis (ut constante fama traditur) *Hic seca!* novæ fabricæ locum designavit. Cujus rei ne ulla ætas deleret memoriam, eandem in signum suum majus, ac solenne transtulit Collegium his verbis adscriptis: *Signum Capituli Sanctæ Mariæ Seccoviensis.* Eidem Virgini maculæ omnis experti ob prohibitam à Collegio luem Epidemiam positum à Seccoviensibus ex ære simulacrum columnæ marmoreæ insistens, immani quidem illud turbine eversum, sed tribus abhinc annis eleganter resectum. Ecclesiæ, quarum item Collegio huic cura demandata, sunt I. ad D. Jacobi in oppido Seccau. II. ad S. Mariæ in Paradiso, cui aliæ duæ obnoxia. III. In Civitate Knitfeld, cui adjuncta alia. IV. ad D. Margarithæ prope Knitfeld, quæ tria templa appendicis loco habet. V. ad D. Ruperti in Chumbenz, cujus altera velut filia. VI. ad S. Stephani in Schönberg. Harum Parœciarum jus summum obtinet Præsul Seccoviensis. Plures in Diœcesi Seccoviensi sitas eidem

Parœcia.

Archi-

Archi-Diaconi dignitas subjiçit. WERNERO Gal:^{Prepositi Ul-}
 ler primo, quod supra diximus, Collegii hujus Antisti:^{lustr.}
 ti eam, hæreditate velut ad posteros omnes devol-
 vendam Conradus & Eberhardus Archi-Episcopi Salis-
 burgenſes contulêre. Viri integritate vitæ, morum
 comitate, ac ſingulari eruditione ornatiffimi laudes ſu-
 pra item attrigimus. Addendum hoc loco, eum ab
 Ottocaro V. Styriæ Marchione, cujus fidei, & tutelæ
 Collegium commendârat, multîs, magnîsque cumula-
 tum fuiſſe beneficiis, non vulgare etiam à Wernero in
 in Voravienſes fuiſſe proſectum, dum primum incly-
 to huic Collegio Antiftitem dedit Luitpoldum.
 Wernerî ſucceſſorum nomina ex ordine recensere,
 ut maximè ferat animus, foliorum prohibent angu-
 ſtiæ. Qui in annalium memoria conſpectiores vi-
 dentur, ſunt GEROLDUS ab Eppenſtain, quo gu:^{Eccleſ. Ca-}
 bernacula tractante, cùm Eberhardus II. Archi-Epi:^{ted.}
 ſcopus Salisburgenſis annuente Honorio III. Pontifi-
 ce Styriam annò MCCXVIII. aut ſub initium anni
 XIX. ut Salzburgenſia habent Chronica, Episcopi
 ſede ornâſſet, Seccoviienſis Eccleſia ſalvis prioribus
 ſuis immunitatibus ad Cathedralis dignitatem fuit
 eveçta. HERMANNUS Schachner, qui è religioſa
 ſua palæſtra primùm inclyto Stainzenſium Collegio
 Præſulem Geroldum ſuppeditavit. OTTO ab Ern-
 haufen, animi res inter adverſas fortitudine eximia,
 parique modeſtia, qui multa mortalibus curis ſalute
 dicta ſacræ D. Dominici Familiæ nomen dedit. OR-
 VOLFUS à Pranck inſtauratô, quod incendium nu-
 per deleverat, Collegiô, recuperatiſque ejusdem
 prærogativis, ab Udalrico Seccoviienſium Episcopo
 pertinaci morbo conſiſtante in laborum, ac oneris
 partem vocatus. HENRICUS Peüzel de Troſeyach,
 qui multis à Wochone Episcopo Seccoviienſi auctus
 beneficiis turri magnificæ ab eodem cœptæ ſupre-
 mam manum adjecit. DIETMARIUS Cholbo ab

Ehrnfels, qui antiquos, sacrosque Ecclesiæ hujus ritus unum in volumen congeffit, nec minus feliciter in se legendos expressit. PETRUS Freüßinger ab Innocentio VI. Pontificalia sumendi insignia potestatem adeptus. UDALRICUS Colusser amore, quo in suos ferebatur, Pii, & Benigni cognomen sibi promeritus. Laudes hujus suspensum è turri principe centum viginti centenariorum æs campanum sonat. ANDREAS Enstaller, qui suæ in cœlitum Reginam renovato ejusdem & Collegii templo præcipuo liberalitatis mercedem tulit amplissimam: ob compressam quatuor jam abreptis luem, ædiculam D. Marthæ honoribus sacram construxit: sacrum revocati ab inferis Lazari memoriæ diem supplicantium agmine celebrari jussit. JOANNES Dyrnberger omnibus propè Ecclesiis, quas furor Turcicus evastârat, redintegratis, sacraque suppellectili instructis, Cathedrali cumprimis, Odæo eleganti, aris pluribus, organo, cui non facile aliud conferas, exornata, obtentis ab Alexandro VI. Congregationis Lateranensis prærogativis, erecto Mariano cœtu, & Xenodochio, auctis Collegii vectigalibus, arctiore sibi suo vinculo obstringere visus, quàm ut merita illius referenda gratia consequi possent. GEORGIUS Schårdinger, qui ad Concilium omnium provinciæ totius Episcoporum Salisburgum à Leonardo vocatus, ea itineris, temporisque usus opportunitate conventum in Knittfeld coeuntibus ex tota Diocesi Seccoviensi Parœciarum rectoribus celebravit. LEONARDUS Arnberger scriptis annalibus, gravibus, quas in sacris coetibus dixit, orationibus, aliisque opusculis posteritati transmissis clarissimus. LAURENTIUS Spillberger ob collocatam Carolo Archi-Duci in profliganda hæresi operam ab eodem auiæ Sacellanus, ob peculiare ad regendum dotes ab Styriæ ordinibus Pater Patriæ nominatus. SE-

BASTIA,

BASTIANUS Küeler. Is procurato jam decem annis Bulgariensi in Austria Collegio præclare in gubernandi arte versatus, Ferdinandi Archi - Ducis in negotiis sibi impositis non implevit modò, sed superavit etiam expectationem. Gesti ab eo summa cum laude in Provincia muneris in argentea moneta ejusdem honoribus procusa exstat monumentum.

ANTONIUS de Potiis, SS. Theol. Doctor, cui cum, quem habet splendorem, propè omnem Collegium refert acceptum; nam ædificio illud novo ornavit, quatuor turribus velut propugnaculis totidem communit, sacram Ecclesiæ aurò & argentò auxit suppellectilem, Bibliothecam libris ditavit, accepta pluribus retro annis damna refarsit. Qua perspecta ejus rerum administrandarum felicitate ter eidem Styriæ Proceres Patriæ curam demandârunt.

MAXIMILIANUS L. B. à Gleispach, SS. Theol. Doctor. Magna in hoc fuère omnia, natales, virtus, sapientia, disciplinæ amor, industria, authoritas, sed maximus in suscipiendis, & perducendis ad exitum negotiis animus. Ter illum in Comitibus sibi Patria Patrem sumpsit. Augustissimus Cæsar Leopoldus, quem Seccovii hospitio acceperat, sibi à consiliis esse jussit. **PAULUS** Franciscus Poiz, cujus memoriam magno honore & laudibus prosequuntur Seccovienses, dum in posito ab se monumento: à cura, sollicitudine, affectu amantissimum Patrem. A zelo, vigilantia, moderatione laudatissimum Præsulem. Germanum veteranæ virtutis, pietatisque cultorem appellant. **MAXIMILIANUS** Mayr, SS. Theol. & Can. Doctor insignis, qua excultus erat, litteraturæ præmium, decusque supremum Romæ consecutus, clarum olim arcani Pataviensis Senatûs, dein Collegii sui fidus. Percensere omnes, quos varia Ordinis hujus extra Styriam etiam Collegia ex hoc sibi Præsides sumpsère, non attinet. E Seccovii Præsulibus nemo est, qui non

aut ob vindicata Collegii, Parœciarum, Archi-Diaconatus jura, lites sapienter compositas, auctam rem familiarem, sacrâque Ecclesiæ suppellectilem, aut alia virtutum ornamenta, variâque Collegio allata, commoda à scriptore domestico meritâ laudibus celebretur. Quos inter octavum & trigésimum locum obtinet annò XXXVII. electus, & à Jacobo Ernesto è Com. à Liechtenstain Princ. & Episc. Seccov. hodie Episc. & Duce Olomucensi confirmatus.

REVERENDISSIMUS, PERILLUSTRIS, AC AMPLISSIMUS

DOMINUS, DOMINUS

**FRANCISCUS
XAVERIUS,**

Cathedralis Ecclesiæ, & Exemptæ Canonix Seccov. Præpositus, & Archi-Diaconus Natus, Abbas Lateranensis, Sac. Cæs. Regiæque Cathol. Majest. Consiliarius, &c. &c.

SEIZENSIS CHARTUSIA.

EVentus prodigio quàm simillimus Ottocarum V. Styriæ Marchionem ad moliendam sacram hanc ædem incitavit. Subjectam oculis in venatione, quâ per nemora Gonovicio Styriæ inferioris oppido vicina animum remittebat, miri candoris cervam, dum admotis equo calcaribus consecratur : spes una & fera è conspectu sublata per varias ambages in vallem deductum destituunt. Cursus celeritate in languorem dato mollior fortè cespes torum, quo vires quiete reficeret, præbuit ; fusum in herba somnus complectitur. Secundùm quietem Divus Servatoris nostri Prodromus specie supra humanam augusta Marchioni se se objicit, monétque, hìc loci ejus instituti viris, quos ipse veste redderet (candida illa & in cucullum surgens) sedem constitueret. Hærenti ad hæc, tum verò etiam neganti Ottocaro, nòsse se unde gentium essent evocandi, è Delphinatûs rupibus, quibus Chartusiæ nomen, huc esse invitandos simul, ac reposuit Divus, evanescit. Non tamen ea species, sed lepuleus, cui venatorum turba herum per avia vestigans fugam omnem præceperat, in dormientis gremium velut asylum se conjiciens Principi somnum excusserrat. Eo solutus valli D. Joannis nomen imposuit, primamque ibidem Annò MCLI. totius Germaniæ Chartusiam condidit. Ab eo, quem modò narravimus, eventu sacre huic solitudini nomen Seiz, quòd vox ea Vindis leporem significet, hæsisse plerique existimant. Principis ossa, qui vitæ antea, quàm itineris in Palæstinam religionis ergo suscepti Quinquæ-Ecclesiis metam attigerat, in Styriam translata primum, eodem in loco, quo brevem, suavemque il-

Origine

Monumentum,

*Priores Il-
lustr.*

lam, nunc candido sub marmore perpetuam capere quietem Seizenses affirmant. Suos Chartusia hæc incolæ Alexandro III. ad clavum naviculæ Petri sedente è prima illa, asperrimâque D. Brunonis in Gallia solitudine accepit. Cæteris ab Ordinis Moderatore præesse jussus BEREMUNDUS, qui ad ipsos, ut perhibent, Angliæ Reges genus suum referebat. Impositum munus omen videri potuit ejus dignitatis, quam in Galliam ad Sistaricenses insulas revocatus, non multò post fuerat adeptus. Septem & septuaginta adhuc Præsules (Priores tantum dixere olim, inde ab Augustissimi Imperatoris Leopoldi temporibus Priores simul, & Prælati audiunt) Asceterium hoc cum imperio & potestate obtinuere. Peculiari laude in analibus domesticis afficiuntur NICOLAUS, quo Præfide templum per Godefridum Patriarcham Aquilejensem sempiterna religione devinctum. Domus quoque non exigua cepit incrementa. PETRUS, cujus fama rupes illas, & solitudinem egressa Viri providentiâ, & vitæ sanctimoniâ in paucis eminentis apud externos etiam illi nomen confecit. Hac forsitan de Petro concepta existimatione adductus fuerat Leopoldus à Gonobitz, ut ab eo, conjuge id summa animi voluntate ferente, in illorum cœtum, quos Ordo hic Conversos appellat, peteret cooptari. GODEFRIDUS postquam annis octo Seizensem gubernasset erectæ tum primum in Austria Maurbacensis Chartusiæ, subinde etiam conscientiæ Friderici III. Imperatoris arbiter, ac moderator constitutus. Ejus industria & conatibus Ordo Tyrolensem in Schnolz, geminas in Hungaria nempe Lapidis Refugii, & Vallis S. Antonii, quas quidem Turcicus furor demolitus est, Gemnicensem in Austria constitutas Chartusias refert in acceptis. Seizensem cum ipse regeret, Fridericus missò nuncio dignitati, qua in D. Lamberti Cœnobio summa fungebatur, D. Brunonis institutum

ibidem

ibidem complexus est. JOANNES Parenfis Ordinis
 simul universi Præses, qui ab Urbano VI. easdem Sei-
 zensi, quibus major in Galliis gaudet Chartusia, præ-
 rogativas exoravit. CHRISTOPHORUS Ordinis
 item totius Gubernator. B. STEPHANUS Senensis
 simul Seizensis, & universæ D. Brunonis familiæ Re-
 ctor supremus, qui depositâ eâ provinciâ, ut Ordo
 aliquot abhinc annis duas in partes distractus Italis,
 & Germanis Urbanum VI., Gallis verò & Hispanis
 Clementem Anti Papam sequentibus iterum coalesce-
 ret, perfecit. ANDREAS, qui cum sociis de jurato
 Christiani nominis hoste vitam unâ & sanguinem pro-
 fundendô triumphavit. VIANUS Gravel consilio
 magnus, & religione, qui collapsam penitus Chartu-
 siam instaurandô, Authorem ejusdem meritis penè
 æquavit. Pluribus idem annis Provinciam univer-
 sam inspexit. CASPARUS Ordine inter eos, qui
 munere cum vita defuncti, postremus, vigilantia ve-
 rò, animi in omni fortuna æquitate, charitate in fra-
 tres, cæterisque virtutum ornamentis nemini secun-
 dus. Eorum, qui ex hac ad regendas varias Char-
 tusias fuere rranslati, referre, nomina, & decora hu-
 jus loci non esse duximus. Seizensem hodie mo-
 deratur

*REVERENDISSIMUS, PERIL-
 LUSTRIS, AC AMPLISSIMUS*

DOMINUS, DOMINUS

MELCHIOR,

DEI Gratiâ Celeberrimæ, & per uni-

versam Alemanniam Antiquissimæ Chartusæ in
Seiz Prior, & Prælatus, Sac. Cæs. Regiæque Ca-
thol. Majestatis Consiliarius, &c. &c.

STAINZENSE COLLEGIUM.

Origo.

Luitoldo Comiti de Wildonia, cui ex avita, & illustri Liechtensteiniana familia uxor erat, initia sua Collegium hoc deber. Hujus etenim liberalitas Seccoviensi Episcopo, & Archi-Episcopo Salisburgensi annuentibus, amplæ in inferiori Styria regionis, quam ditione tenebat, partem, æsque largè supeditavit, quo ædes sacra, quam D. Catharinæ Virginis & Martyris honoribus dicatam voluit, & Collegium viris D. Augustini institutum professis ab eodem traditum, annò seculi decimi tertii octavò, & vicesimò surrexit. Probavit hæc non modò, sed & pro ea, qua in terris pollet, autoritate, stabilivit Innocentius IV. Pontifex Maximus dato ea super re Diploma-

plomate Lugduni in Gallia X. Kalend. Martii Annū
 M. CCXLVI., Pontificatūs verò sui IV. Non mino-
 ri Ecclesiam & Collegium hoc complexi sunt benevo-
 lentiā Annō M. CCLVII. Stephanus Belæ IV. Illustris
 Hungariæ Regis filius, qui, dum Styriam tenuit, ea
 non in suam modò, sed Patris quoque fidem recepit.
 Annō verò ejusdem seculi sexto, & septuagesimo Ot-
 tocarus Rex Bohemiæ, Dux Austriæ, Styriæ & Carin-
 thiæ, Marchio Moraviæ, Dominus Carniolæ, qui &
 Ecclesiæ hujus prærogativas, ac bona rata habuit, &
 iisdem in literis prolixè de sua voluntate est pollici-
 tus. Duo in templo illustria est videre monumen-
 ta. Dynastæ Wildonensis alterum, qui licet Viennæ
 in Austria exstinctus Idib. Aprilis annō M. CCXLIX.
 non alio tamen sub lapide, quam eo, quem ipse pri-
 mum jecerat, cadaver suum voluit quiescere. Alte-
 rum Celsissimi ac Reverendissimi DD. Wenceslai Wil-
 helmi Comitis ab Hofkürcher Episcopi Seccoviensis,
 qui VIII. Id. Novemb. annō M. DCXXVIII. rebus hu-
 manis ereptus XXI. Mensis ejusdem persolutis justis
 solennibus hic tumulo illatus. Inter Parœcias pri-
 mum ipsa Stainzensis Ecclesia locum obtinet. Reli-
 quarum numerum una, quæ à D. Stephano nomen
 habet, tum loci asperitate, tum incolarum frequen-
 tia, facilè enim quinque millia excedere scribuntur,
 abunde compensat. Primus à Conditore ipso An-
 no M. CCXXX. Collegio huic præpositus GEROL-
 DUS. Vitam cum Magistratu duodecimo abhinc,
 quo adierat, anno, illo adhuc superstite posuit. Ab
 hoc decimus septimus SIGISMUNDUS à Lembfit pri-
 mus à Pontifice mitrâ ornatus. Quem ex reliquis
 annorum series postremos inter collocavit, præclarè
 gesta super alios evexere. Est is Reverendissimus D.
 JACOBUS Rosolenz SS. Theol. Doctor, qui Luthe-
 ranæ hæresi ea tempestate in Styriam se infundenti
 totis viribus fuerat obniscus, atque ne mors illi arma
 aliquan.

*Monumenta**Parœcia**Præpositi Il-
lustr.*

aliquando excuteret, librum Anti-Rungium inscriptum vulgavit typis, quo post fata etiam Religionis hostes impugnaret, & R.R. P.P. Capucinis in Racker-spurg (Styriæ inferioris est Civitas) domicilium firmum veluti adversus eosdem propugnaculum constituit. Tantis etiam tamque egregiis ad profanam rempublicam administrandam dotibus instructus, ut à Serenissimo Archi-Duce tunc temporis Græcii commorante, subinde Augusto Romanorum Imperatore Ferdinando II. Aulicæ, quam vocant, Camerae fuerit præfectus. Ita totum sibi impositi muneris curæ rapiabant, ut sui tamen eum abesse non sentirent, nam & rem familiarem multis partibus auxit, & Ecclesiam, qualis hodie spectatur, novis jactis fundamentis erexit. Magistratum tribus & triginta annis gessit. Non annis magis, quàm meritis gravis vixit Græcii V. Non. Martii anni M. DCXXIX. Præclare non minus de Collegio hoc meriti sunt Reverendissimi GEORGIUS Sigefridus ex Illustrissima BB. Jöchlinger familia, JOANNES Bernardus è LL. BB. à Paumgart ab Styriæ Ordinibus Patriæ Pater renunciatus ejus, qui hodie tenet gubernacula, frater Germanus, & CHRISTOPHORUS Horatius Carminelli, quorum primus annò M. DCLXXXI. novæ Collegii hujus structuræ initium fecit, posteriores duo supremam manum admovêre. Omnes, qui præfuêre, si ad calculum revocemus, quatuor, & triginta fuisse reperiemus, quibus successit

Edificium.

REVERENDISSIMUS, ILLU-
STRISSIMUS, AC AMPLISSIMUS
DOMINUS, DOMINUS

AMANDUS JOSEPHUS

Ex Illustrissima LL. BB. à Paumgart
Familia Colleg. Ecclesiæ ad D. Catharinæ in
Stainz,

Stainz, Canonorum Regul. sub regula S. Augustini
Præpositus & Abbas Lateran. Sac. Cæs. Regiæque
Cath. Majest. Confiliarius, SS. Theol. Doctor,

VORAVIENSE COLLEGIUM.

Sulcepto è conjuge non dignitatis modò, quam *Orig.*
ampliorem etiam, atque à Patre accepisset, po-
steris tradidit, sed virtutum quoque hærede Ottoca-
ro, Pater ejusdem nominis V. Styriæ Marchio di-
gnum tali pro munere cælo pretium repræsentatu-
rus Collegium hoc Virginis Matris, & D. Thomæ *Templum*
Apostoli consecratum honoribus annò M. CLXIII. *& Monumentum*
in prædio quodam suo Vorowe dicto construxit.
Conditoris sui cineres, quos Seizenses item sibi ven-
dicant, Voravienses repetunt pluribûs, iisque gravif-
mis eam in rem è vetustis codicibus adductis testi-
moniis. Nos instituti nostri, brevitatisque memo-
res & proferendis illis, & lite hac decidenda super-
sedemus. Quod si res ingenio, & conjecturæ com-
mitte

mitteretur, ut ut incertæ, non tamen vanæ forent illæ, quibus partium utraque ducitur. Harum altera, quod in Principum funeribus minimè insolens, suò, quem ostentat, tumulò cor tantum & intestina, alienò autem reliquas Marchionis exuvias contegi auguratur. Altera Patrem cum filio, V. scilicet Marchionem cum Ottocaro VI. inter Duces I. confundi opinatur. Cui favere videtur is, qui Ducum Styriæ res gestas literis commendavit, quòd Ottocari tantum VI., non item V. Seizenfi in Monasterio conditi meminerit. Campum, in quo facer ille ardor mortales omnes ad virtutem adducendi excurrere solet, Collegii hujus in colis Parœciæ plures aperiunt I. Voraviensis ipsa D. Ægidio sacra, cui adjuncta alia in Reinberg, D. Nicolai dedicata. II. In Civitate Fridbergensi ad D. Jacobi Majoris, cujus velut sunt appendices in Pinkau altera, altera in Ehrnschachen. III. In Dechtenskirchen ad D. Stephani, & castro Thalbergensi ad D. Nicolai. In illa Jacobus Textor, quem è suis Voraviense Collegium vicaria potestate præfecerat, posteaquam incruentam quàm plurimas ringentibus dudum hæreticis divinæ Majestati obtulisset hostias, cruenta ipse annò M. DCXXI. eorundem manu victima cecidit. IV. Ad D. Jacobi Majoris in sylvis. V. Ad D. Margarithæ in parvis Cellis, vulgò Wenigzell. Tanta hìc loci D. Patritius Hybernensium Apostolus religione colitur, ut, quò facilius affluentem multitudinem caperet Ecclesia, accessio eidem fuerit adjungenda. VI. Ad D. Laurentii infra montem Wexel, cui obnoxia alia ad Div. Catharinæ in arce Vestenburgenfi. Mons ibidem sævis cruciatibus, atque obita præcipuè acerbissima Servatoris nostri morte ad memoriam insignis ab advenis religiosè visitur. VII. In Waldpach. Minichwaldensem item Ecclesiam Voraviensis limitibus contineri, Conradus I. & Eberhardus II. Salisburgenses Archi-Episcopi

Parœcia.

pi pronuntiârunt. Summam rerum apud Voravien-
 ses tenuit primus LUITPOLDUS. E tribus & qua-
 draginta, qui ab eo hæcenus præfuere, nomen suum
 ad immortalitatem consecrârunt. ANDREAS Brom-
 beck, qui primus Mitræ, aliorumque insignium di-
 gnitatem Friderico Imperatore apud Nicolaum V.
 Pontificem Maximum deprecatore in Collegium hoc
 invexit. Idem ut Fridbergensis & ad D. Laurentii
 Ecclesiæ Collegio procurandæ committerentur, à
 Friderico Archi-Præsule obtinuit. LEONARDUS,
 cui ob prudentiæ, sanctimoniamque existimationem
*Angelus Cardinalis Comes, Patriarchatus Aquilejensis ge-
 bernator generalis.* Collegii Eberndorffensis Canoni-
 corum Regularium in Carinthia cognoscendi, instau-
 randæque in eo disciplinæ negotium dedit, eoque
 feliciter, & è sententia confecto grates persolvit.
 Ob easdem insignes prærogativas Leonardus *Conser-
 vator & iudex Monasterii* cuiuspiam constitutus fuit.
 In laude etiam non immeritò ponitur, quod eo Vo-
 ravium moderante Mathias Episcopus Seccoviensis
 Collegii hujus Ecclesiam potissimum designârit, in qua
 plena illa noxarum poenarumque condonatio pro-
 mulgaretur, qua Pontifex Christianos ad suscipien-
 dam adversus Turcam expeditionem ab effigie pen-
 dentis è cruce Servatoris militum lorice incisa cru-
 ciatam dictam invitabat. UDALRICUS de Weiz,
 cui cum antiquior Collegii, quàm dignitatis pro-
 priæ esset cura, positâ insulâ Romam profectus plu-
 rimas, quibus frueretur deinceps Collegium, à Pon-
 tifice prærogativas abstulit. AUGUSTINUS
 Geyer Sacro-Sanctæ Theologiæ Doctor, sive dum
 domi conservaret disciplinam, de Collegio: si-
 ve dum foris avita sacra contra hæresim in Styriam
 irrepentem tueretur: de republica Catholica præcla-
 rè meritis. BENEDICTUS à Perfall, qui Styriâ totâ
 ab hæreticis perpurgatâ veterem templo dignitatem,

ac splendorem restituit. DANIEL Gundau cum multis rebûs illustris, tum ea præcipuè felix, quod dum clavum teneret ipse, aliud in Styria Collegium geminos sibi è Voraviensium cœtu Casparum Kolb, & Prancratium Perghoffer Præsules acceperit. MATTHIAS Singer politicorum juxta, ac severiorum disciplinarum studiis egregiè eruditus, qui & eâ, qua omnium flectebat animos, facundiâ, & suorum operâ ut quàm sæpissime divina mysteria obiret plebs rustica, effecit. Viri in superos religionem tacentibus annalibus Ecclesia è fundamentis educta loquitur. MICHAEL Toll, SS. Theol. Baccal. non magis precandi assiduitate, corporis inediâ, vigiliisque edomandi studio, quàm incredibili acutissimos inter dolores patientia clarus. GEORGIUS Christophorus Pratsch, SS. Theol. Baccal. in quo cæteras inter virtutes, quarum nullam in se passus est desiderari, eluxit maximè animi in adversis casibus fortitudo, voluntasque ad divinam penitus accomodata. Fridbergensem cum sacer curio administraret Ecclesiam concioni, ad quam tum verba faciebat, eo ipso die, quo Vienna ingenti illo gaudio perfusa, natum Augustissimo Imperatori Leopoldo fuisse hæredem indicavit. Quod ea verba Virgo filii cruciatus, ac mortem lugens, qualis ibidem colitur, vati suggessisse credebatur, Augustissima Eleonora rei hujus perlatâ ad se famâ similem illi effingi imaginem, atque ad se Viennam deferri voluit suo in cubili quotidiano cultu prosecutura. Postremis duobus Præsulibus JOANNI Philippo, & FRANCISCO Sebastiano è Comitibus de Webersperg Collegium se multis nominibus obstrictum profitetur. Nam præterquam, quod pulcherrima virtutum omnium uterque posteris reliquerit exempla, ille in exornanda æde sacra elaboravit totus: hic ampla, magnificaque Bibliotheca, habitatione item pro loci Præside, & adve-

nis erecta non mediocrem Collegio attulit splendo-
rem. Sebastiano è vivis sublato quatur abhinc annis
subrogatus

**REVERENDISSIMUS, PERIL-
LUSTRIS, AC AMPLISSIMUS**

DOMINUS, DOMINUS

**LAURENTIUS
JOSEPHUS,**

Collegiatæ Eccl. Vorav. Can. Reg. Ord.
S. Augustini ad D. Thomam Præpositus, &
Abbas Lateranensis, Parthenonis Kirchbergensis ejus-
dem Ordinis Visitator, Sac. Cæs. Regiæque Cath.
Majestatis Consiliarius, &c. &c.

NOMINA OFFERENTIUM

ORDINE ALPHABETICO.

A Dolphus S. R. I. Comes à Wagensperg.
Franc. Disinas S. R. I. Comes ab Inzaghi.
Christophorus L. B. à Sauer.
Ignatius L. B. ab Adelstein, è Cæs. Ferd.

PERILLUSTRES.

Antonius Josephus de Janneschitsch, S. R. I. E.
ex Archi-Duc. S. J. Conv. Collegio.
Cajetanus de Leütner, S. R. I. Eques.
Carolus ab Eder.
Ignatius Carolus de Vogtberg.
Josephus Maria à Beucig.

PRÆNOBILES, & NOBILES.

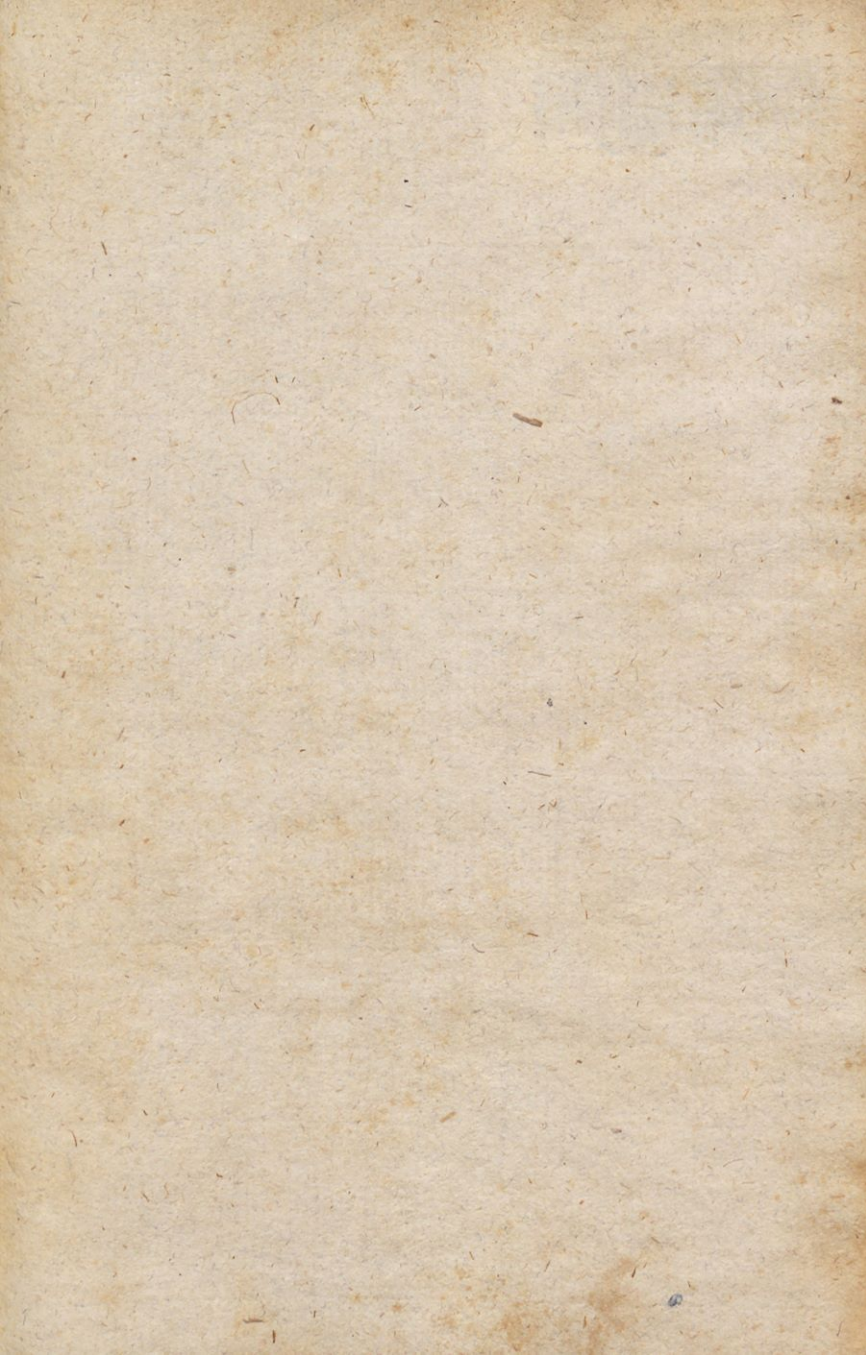
Andreas Heckel.
Antonius Perko.

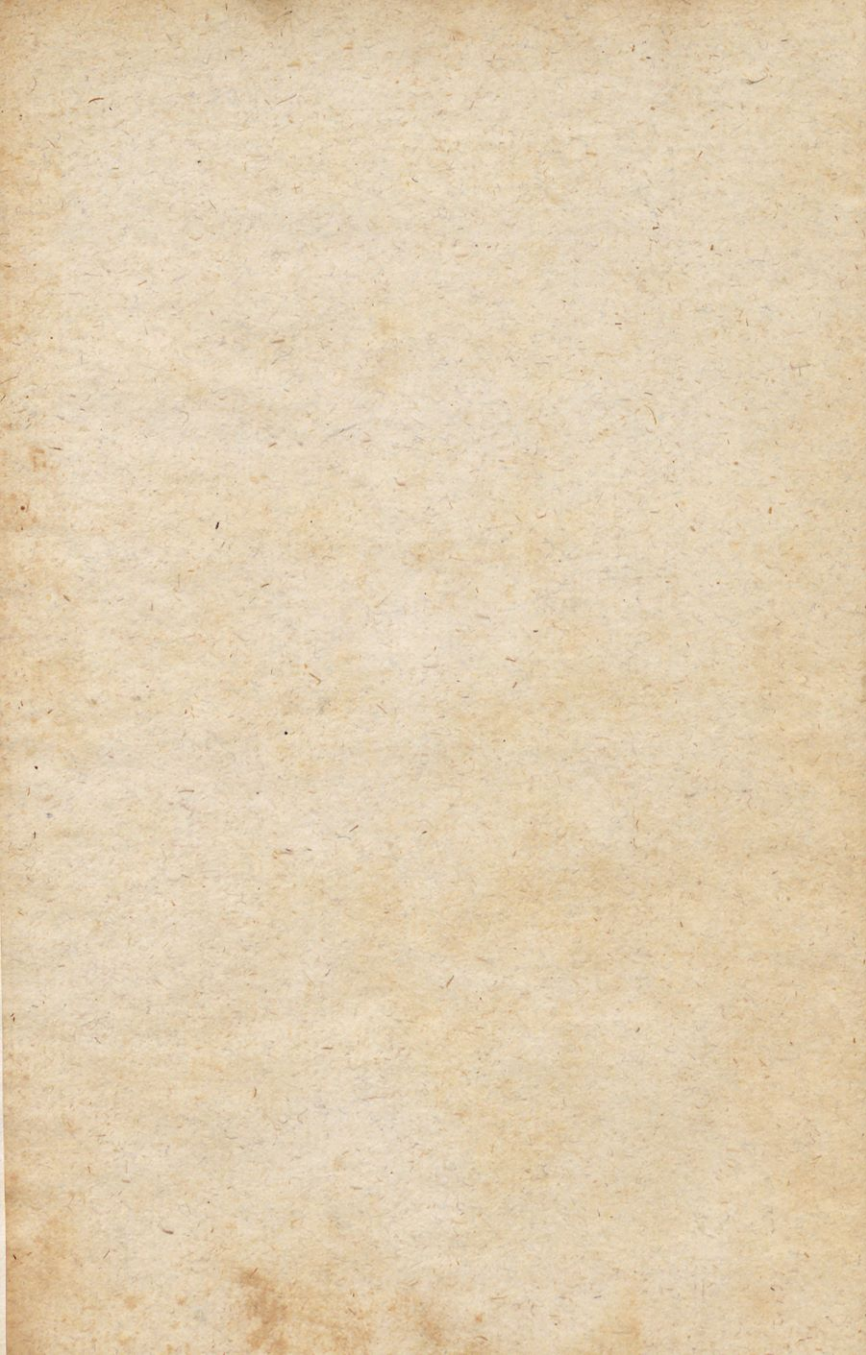
Anto-

Antonius Piechl de Ehrenlieb.
Carolus de Monsperg.
Carolus de Schragl.
Carolus Stoymar.
Gabriel Maria de Erco, ex Archi-Ducali S. J.
Conv. Collegio.
Georgius Herzog, ex Archi-Ducali S. J. Conv.
Collegio.
Ignatius Widman.
Jacobus Prodingen.
Ignatius Winkelperger.
Joannes Nepomucenus Fast.
Joannes Gössner.
Josephus Fast.
Josephus Keillinger.
Josephus Lackner.
Josephus Thinn, ex Archi-Ducali S. J. Conv.
Collegio.
Martinus Dillinger.
Sigismundus Widman.

O. A. M. D. G.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS: #

00000320781

